

Bijlage HAVO
2021

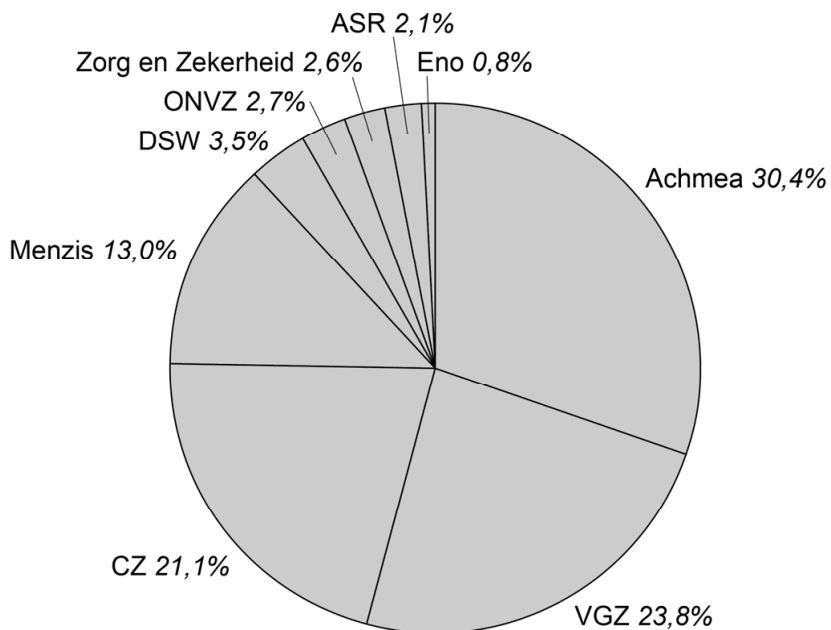
tijdvak 2

economie

Bronnenboekje

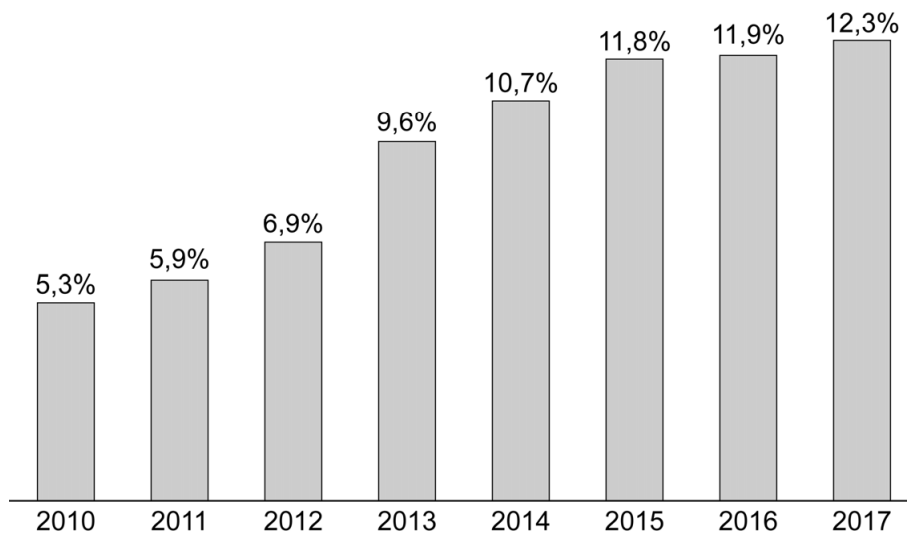
Opgave 1 Eigen risico en aanvullende verzekering

bron 1 marktaandelen¹⁾ zorgverzekeringsmaatschappijen als percentage van de 17 miljoen verzekerden (2017)

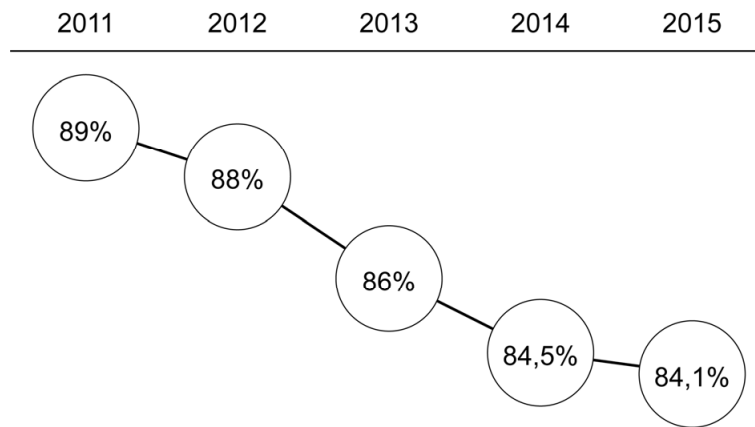

noot 1 op de markt voor basisverzekeringen voor zorg

bron 2 landelijk percentage van de 17 miljoen verzekerden met een verhoogd eigen risico

bron 3 landelijk percentage van de 17 miljoen verzekerden met een aanvullende zorgverzekering

Opgave 2 Een handelsoorlog

bron 1 verwachte gevolgen van importheffingen

- Scenario 0 is de uitgangssituatie zonder importheffingen.
 Scenario 1 is de situatie waarbij alleen de VS de importheffing invoeren.
 Scenario 2 is de situatie waarbij alleen de handelspartners van de VS de importheffing invoeren.
 Scenario 3 is de situatie waarbij zowel de VS als zijn handelspartners de importheffing invoeren en er een wereldwijde handelsoorlog ontstaat.

	Scenario's importheffingen		
	1 alleen VS (%)	2 alleen handelspartners (%)	3 VS & handelspartners (%)
Effecten voor VS¹⁾ bbp	-1,4%	-0,5%	-4,7%
Effecten voor handelspartners¹⁾ bbp	-0,5%	-1,2%	-4,9%

noot 1 effect ten opzichte van de uitgangssituatie zonder importheffingen (scenario 0)

bron 2 opbrengstenmatrix veranderingen²⁾ bbp VS en handelspartners

		<i>handelspartners</i>	
		<i>importheffing</i>	<i>geen importheffing</i>
VS	importheffing	A ; B	C ; D
	geen importheffing	-0,5% ; -1,2%	0% ; 0%

noot 2 effect ten opzichte van de uitgangssituatie zonder importheffingen (scenario 0)

Opgave 3 Een flexibele AOW?

bron 1 plan flexibele AOW-uitkering

AOW gaat eerder in				AOW gaat later in		
64 jaar	65 jaar	66 jaar	67 jaar	68 jaar	69 jaar	70 jaar
-19,5%	-13%	-6,5%	100%	+6,5%	+13%	+19,5%

bron 2 maandelijks bedragen AOW-uitkering per 1-1-2022

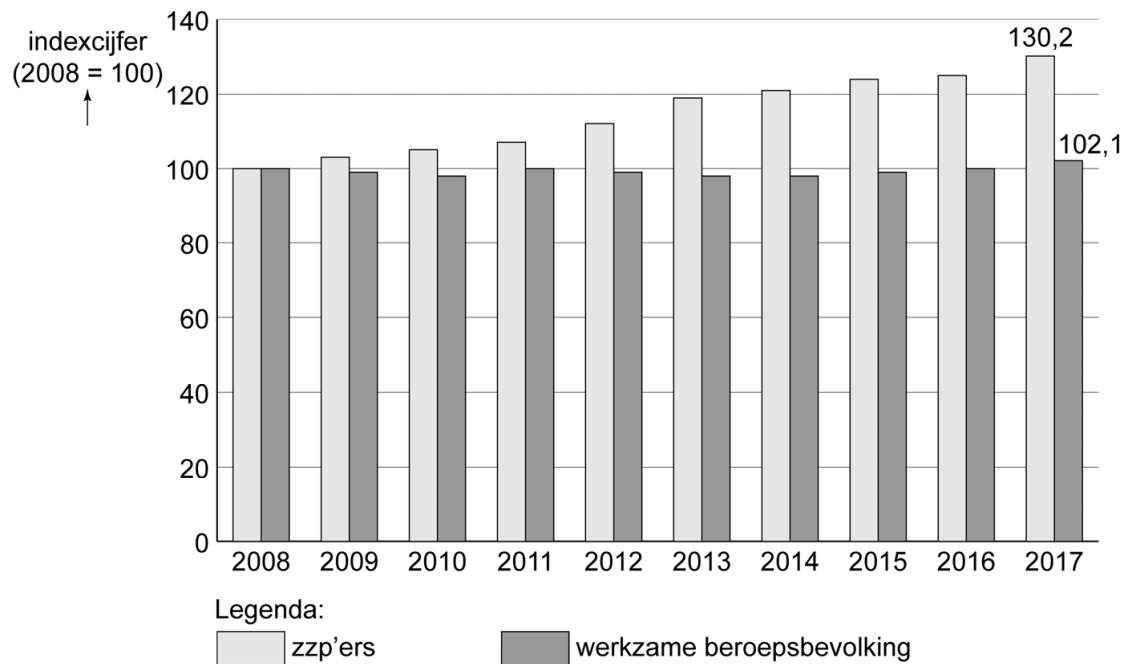
 Sociale Verzekeringsbank	bruto-AOW-uitkering U woont alleen (alleenstaand)	bruto-AOW-uitkering U bent getrouwd of woont samen met uw partner
	€ 1.234,05	€ 847,57
	AOW-uitkeringen zijn waardevast.	

bron 3 verwachte inflatie ten opzichte van het voorafgaande jaar

	inflatie
2020	1,4%
2021	1,5%
2022	1,5%
2023	1,6%

Opgave 4 Zelfstandigen niet solidair?

bron 1 indexcijfers zzp'ers en werkzame beroepsbevolking¹⁾

noot 1 Zzp'ers behoren, naast werknemers en andere zelfstandige ondernemers, tot de werkzame beroepsbevolking.

bron 2 de inkomensheffing

Het belastbare jaarinkomen van de zzp'er

Zzp'ers betalen over het belastbare jaarinkomen (de belastbare winst) in box 1 inkomensheffing. Voor hen zijn er extra aftrekposten, namelijk ondernemersaftrek en mkb-vrijstelling, die niet gelden voor werknemers.	
A	Bruto-jaarinkomen
B	Aftrekposten a) en b) a) <i>Ondernemersaftrek</i> - <i>Zelfstandigenaftrek</i> : € 7.280 - <i>Startersaftrek</i> : € 2.123 b) <i>Mkb-vrijstelling</i> : 14% van het bruto-jaarinkomen nadat dit is verminderd met de ondernemersaftrek
C = A-B	Belastbaar jaarinkomen

Belastingtarieven box 1 in 2018

belastbaar jaarinkomen	percentage
€ 0 t/m € 20.142	36,55%
€ 20.143 t/m € 68.507	40,85%
€ 68.508 of meer	51,95%

Heffingskortingen in 2018

Algemene heffingskorting	€ 2.203
Arbeidskorting ¹⁾	€ 2.220

noot 1 Arbeidskorting voor de gehele werkzame beroepsbevolking

Opgave 5 Lenen voor je studie

bron 1 de vraag naar studieleningen

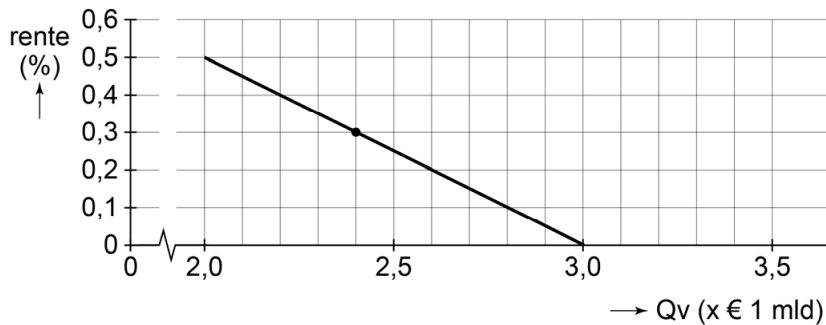
uit een onderzoek:

De verwachte collectieve vraag naar studieleningen (leningen aan hbo- en wo-studenten door de overheid) in 2022 kan worden weergegeven door de onderstaande vergelijking:

$$Q_v = -2,0 r + 3,0$$

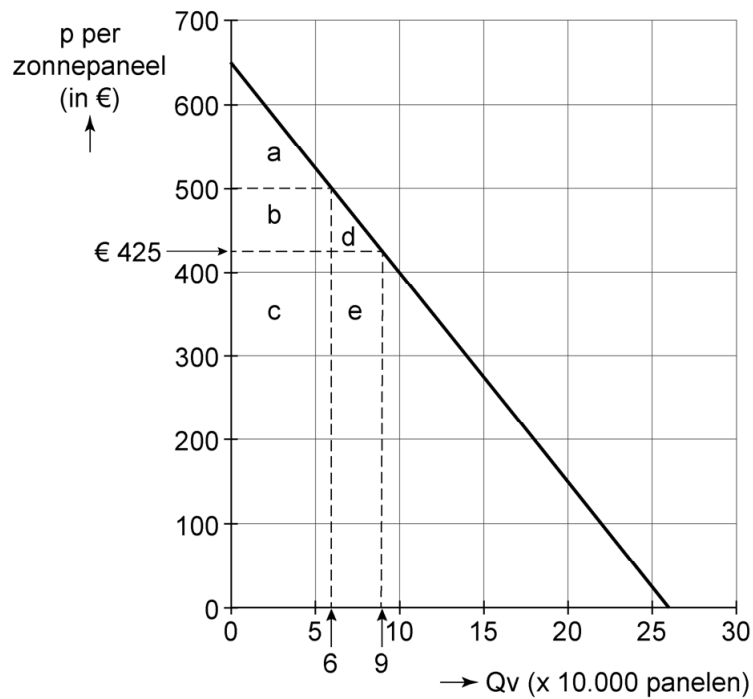
Hierin is Q_v het collectief gevraagde bedrag aan studieleningen in miljarden euro's per jaar en r het jaarlijkse rentepercentage in %. Daarbij geldt dat de vraagfunctie gedefinieerd is voor waarden van r tussen 0% en 0,5%.

Voor het jaar 2022 wordt een rentepercentage van 0,3% verwacht. In de grafiek is de collectieve vraag naar studieleningen bij onder meer dit rentepercentage weergegeven.

Opgave 6 Zoek de zon op

bron 1 vraagfunctie naar zonnepanelen

De huidige prijs van zonnepanelen is € 500 per stuk. Bij herinvoering van de subsidieregeling zal de prijs per zonnepaneel dalen naar € 425.